

ה"ת 4491/01/21 - ריאד תורכמאן נגד משטרת ימ"ר חוף

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 4491-01-21 תורכמאן נ' משטרת ימ"ר חוף
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט ג'אדה בסול
המבקש	ריאד תורכמאן
נגד	
המשיבה	משטרת ימ"ר חוף

החלטה

1. בקשה זו הוגשה מכוח הוראות סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח משולב), תשכ"ט-1969 (להלן: הפקודה), להורות על השבת סכום במזומן על סך של כ- 2.6 מיליון ש"ח (יכנונו להלן: הכספים), אשר נתפסו בביתו של המבקש במסגרת חיפוש שבוצע בביתו ובעסקו שלו, בהתבסס על שני צווי חיפוש אשר נחתמו בתאריך 10/12/20 ע"י בית המשפט. הסכום המדויק עומד על 2,651,000 ש"ח וכן סך של 4,300 דולר ארה"ב.
2. שני צווי החיפוש הוצאו נגד בנו של המבקש, בחיפוש אחרי אמל"ח, בשל קיומו של חשד סביר כלפי אותו בן, כי הוא מחזיק באמל"ח.
3. המבקש לא היה, על פי אותם צווים, חשוד בביצוע העבירה הנחקרת בעניינו של בנו.
4. הכתובת לביצוע שני הצווים הייתה בביתו ובעסקו של המבקש, אך בבקשה אשר בהתבסס על הנאמר בה הוצא צו החיפוש, צוין כי עסקינן בביתו ובעסקו של בן המבקש, ולא הייתה כל התייחסות למבקש עצמו.
5. לאחר ביצוע החיפוש, הן בעסק והן בבית המגורים, לא נמצאו אמצעי לחימה כלשהם, אך במסגרת ביצוע הצו, נתפסה כספת בביתו של המבקש, וממנה הוצאו ונתפסו הכספים שצוינו לעיל.
6. לפי המבקש, עסקינן בכספים פרטיים שלו, שהחזקתם איננה מהווה עבירה על החוק, והם נתפשו, לשיטתו, שלא כדין, כאשר צו החיפוש נועד לאתר קיומם של אמצעי לחימה, ולא כספים. הצווים הוצאו למטרה מסוימת של מציאת אמל"ח, כאמור, נגד בנו של המבקש ולא נגדו הוא, וכי אין מחלוקת כי הכספים נתפסו ללא זיקה לעבירה שבבסיס צו החיפוש.
7. המבקש מבסס את בקשתו, בין היתר, על קביעת בית המשפט העליון בעניין אלוביץ', (בש"פ 4526/18 אלוביץ' נ' מדינת ישראל- פורסם בנבו), כי אין להשתמש בצו החיפוש למטרה שאיננה מפורטת בו, ובוודאי שלא לתפיסת רכוש בשווי לצורכי חילוט עתידי, כאשר למשיבה לא היה כל חשד לביצוע עבירות כלשהן ע"י המבקש.

8. לפי המבקש, תפיסת הכספים איננה עומדת בתנאי סעיף 32(א) לפקודה, בהעדר כל אינדיקציה כי בוצעה בהם עמוד 1

עבירה, כי עתידה להתבצע בהם עבירה, הם אינם מהווים ראיה ולא ישמשו כראיה בהליך משפטי כלשהו, וכן שאין כל ראיה לכך כי הכספים ניתנו כתמורה לביצוע העבירה.

9. קל וחומר, כך המבקש, שהצו הוצא נגד בנו, תוך ציון הטענה כי מדובר בביתו ובעסקו של הבן, ללא כל התייחסות למבקש, כאשר מדובר בבית ובעסק של המבקש, כאמור.

10. עוד מציין המבקש כי עסקינן בכספים אשר נתפסו על דרך המקרה, במסגרת ביצוע צו חיפוש אשר הוצא נגד אדם אחר בחשד של אחזקת אמל"ח, ללא כל זיקה אליו הוא, ומכאן שתפיסת הכספים נעדרת סמכות, קל וחומר להמשיך ולהחזיק בהם, ועל כן, יש להורות על החזרתם לידי.

11. משהוגשה הבקשה, היא הועברה לתגובת המשיבה, ובתגובה אשר הוגשה בתאריך 5/1/2021, צוין כי המשיבה הגישה בתאריך 30/12/2020, בקשה לבית המשפט אשר חתם על צווי החיפוש, להרחבת הצו וקיום דיון במעמד הצדדים, בתיק 22394-12-20.

12. לפי המשיבה, בית המשפט, כב' השופט פלאח, על פי החלטה מיום 31/12/2020, ביקש את תגובת המבקש כאן, עד ליום 5/1/2021, והאריך את תוקף התפיסה של הכספים עד ליום 1/2/2021, או עד למתן החלטה אחרת.

13. בנסיבות אלו, כך טענה המשיבה, הרי שאין מקום לקיום שני דיונים באותו עניין.

14. לאור הודעת המשיבה, הוריתי על מחיקת הבקשה כאן, מהנימוק כי אכן אין טעם בקיום דיונים כפולים באותה סוגיה.

15. לאחר אותה החלטה, הובא לידיעתי, כי כב' השופט פלאח, על פי החלטה מיום 6/1/2021, צוין כי עסקינן בבקשה חדשה וכי יש להביאה בפני שופט תורן, ולא לדון בה במסגרת התיק שלפני.

16. לאור החלטת כב' השופט פלאח, הוריתי על חידוש הבקשה לפניי, קבעתי את הדיון בבקשה זו, והנחיתי את המשיבה להגיש תגובה לגופה של הבקשה.

17. לאור החלטת כב' השופט פלאח, הרי שהדיון לפניי הוא גם בבקשת המשיבה לאישור תפיסת הכספים, לתקופה שהתבקשה על ידה למשך 180 ימים.

18. בבקשה שהוגשה לכב' השופט פלאח, צוין כי היא מוגשת מכוח הוראות סעיפים 34+32 לפקודה וסעיף 26 לחוק איסור הלבנת הון.

19. בתגובתה לבקשה להשבת הכספים, מציינת המשיבה את הדברים הבאים:

החיפוש בוצע בחשד להימצאות אמל"ח בביתו של מר אמיר תורכמאן, בנו של המבקש, בהסתמך על מידע מודיעיני ודוח סודי, שהמשיבה ביקשה להציגו לעיון בית המשפט במועד הדיון.

א. המבקש ובנו מתגוררים באותו מקום, באותו מבנה בכפר איבטין.

ב. הכספים נתפסו בביתו של המבקש, כאשר הדוח הסודי יתייחס גם לעסקו של המבקש, וכך גם

חומר החקירה.

- ג. מדובר בצווי חיפוש חוקיים, וכך גם תפיסת הכספים, והמשך החזקה בהם נעשתה על פי כל דרישות החוק והפסיקה.
- ד. בשני צווי החיפוש אשר מכוחם בוצע החיפוש, ונתפסו הכספים, צוין כי הצו מתייחס לכל חפץ או ראייה המוחזקים בניגוד לחוק, וכי בהמשך הצו נרשם כי עסקינן בחשד להחזקת אמל"ח, הואיל וזה היה החשד העיקרי, אך למטרה הותר, על פי אותו צו לתפוס גם חפצים המוחזקים בניגוד לחוק.
- ה. עוד טענה המשיבה, כי בהתחשב בגובה סכום הכספים שנתפסו, התעורר חשד סביר כי כספים אלו מקורם בעבירה, ועל כן מותר היה למשיבה לתפוס את הכספים.
- ו. עוד ציינה המשיבה, כי לא אחת, במהלך ביצוע חיפוש, מתעורר חשד כי כספים הנמצאים בזירת החיפוש, מקורם בעבירה, ועל כן הם נתפסים לצורכי בירור ראשוני, והמשך החקירה, האם מקורם אכן בעבירה, אם לא. כך היה במקרה דנן.
- ז. המשיבה מציינת בתגובתה, כי היא פעלה בהתאם להוראות סעיף 24(ב) לפקודה, והגישה בקשה לאותו שופט אשר הוציא את הצו המקורי לחיפוש, למתן הוראותיו, ולקיום דיון במעמד הצדדים, ביחס לאותו חפץ אשר נתפס, ובמקרה דנן הכספים.
20. המשיבה הפנתה לקביעת בית המשפט העליון בתיק אלוביץ' שצוין לעיל, רע"פ 4526/18 וכן בתיק אברמוב, בש"פ 8151/18 המחייבים אותה לפעול על פי הוראות סעיף 24ב' לפקודה, כאמור לעיל, וכי כך היא אכן פעלה, בסמוך לאחר תפיסת הכספים.
21. עוד מציינת המשיבה, כי גם לפי קביעת בית המשפט העליון בתיק אלוביץ', הרי שבהחלט תיתכן אפשרות של תפיסה בשווי במקרה בו ייצא רכוש באקראי, ושלגביו קיים חשש להברחה, כאשר יתכן וניתן יהיה לחלט אותו בעתיד כרכוש בשווי, על פי הוראות חוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן: חוק הלבנת הון).
22. מצב זה אפשרי, כך המשיבה, בנסיבות דנן, מכוח קל וחומר, כאשר לאור חומר הראיות עולה החשד כי כספים אלו מקורם בעבירות מס, וקיים חשש כי אי תפיסתם הייתה עלולה לגרור להעלמתם.
23. המשיבה הפנתה לתיק החקירה, אשר נוהלה בעקבות תפיסת הכספים, ושממנו, לשיטתה, ניתן ללמוד ע קיומו של החשד באשר למקור החזקת הכספים, חשד אשר התעצם לאור אותה חקירה, וכי די באותו חשד כי עסקינן בעבירות מס, כדי להקים עילת תפיסה ולהמשך החזקת הכספים, שכן כספים אלו קשורים ישירות לביצוע העבירות.
24. בדיון שהתקיים לפניי, העלו הצדדים את טענותיהם, ולעיוני הוצג תיק החקירה, דוח סודי, וכן המידע אשר הוצג בפני בית המשפט, עובר להוצאת הצווים המקוריים, אשר מכוחם בוצע החיפוש.
25. ב"כ המבקש טענה כי מדובר בכספים חוקיים, כי עצם החזקת סכומי כסף במזומן איננה בגדר עבירה, וכי המבקש

ובני משפחתו נתנו הסבר הגיוני ומשכנע באשר למקורם של הכספים, בין אם כספי ירושה, ובין אם כספים שנועדו לניהול עסקו של המבקש.

26. עוד טענה ב"כ המבקש, כי אף אם יתעורר החשד כי עסקין בעבירות מס, הרי שלכל היותר, סכום הכסף שניתן יהיה לחלט לא יעלה על 500,000 ש"ח, ואין כל הצדקה להחזקת הכספים שנתפסו.

27. ב"כ המבקש טענה, בנוסף, כי עסקין בכספים שלא הושתרו, לא הייתה כל כוונה להסתירם, וכי הם משמשים את עסקו ומשפחתו, לפעילותם השוטפת, והמשך החזקת הכספים בידי המשיבה, עלול למוטט את המבקש ואת עסקו, כלכלית.

28. ב"כ המבקש הפנתה להחלטה שניתנה בתיק ה"ת 5443-06-19 (שלום ב"ש- כב' השופט חיים פס) גרגאוי נ' ימ"ר נגב) (פורסם בנבו), שיש בו נסיבות הדומות במידה מסוימת למקרה דנן, ושם קבע בית המשפט כי יש להשיב את הכספים שנתפסו שם, בסכום של כמיליון ש"ח.

29. לפי המבקש, מדובר בנסיבות דומות בשני המקרים, ולאור הנימוקים שפורטו באותה החלטה, הרי שדין הבקשה דנן גם להתקבל.

30. בדיון לפניי, ציין ב"כ המשיבה, כי העובדה שמדובר בסכומי כסף נכבדים למדי, של למעלה משניים וחצי מיליון ש"ח, יש בה כדי להוות בסיס לחשד סביר כי מקור הכספים הוא בעבירה, ומכאן שבדין נתפסו אותם כספים.

31. עוד ציין ב"כ המשיבה, כי במסגרת החיפוש, בוצע גם חיפוש בבית אחיו של המבקש, ובתחילת החיפוש נזרקה מחלון אותו בית, מחברת לתוך השיחים, כי המחברת נתפסה והיא מכילה, לדעת המשיבה, חומר ראיתי לביצוע עבירות מס. גם מכשיר הכספונט המוצב בעסקו של המבקש, כך המשיבה, שימש על פי החש את המבקש לביצוע עבירות הלבנת הון.

32. לפי המשיבה, מאז התפיסה, קיימת התקדמות בחקירה, שיש בה כדי לאשש את החשדות כלפי המבקש, ויש בכך לחזק את הטענה בדבר חוקיות התפיסה, והצורך בהמשך החזקת הכספים ע"י המשיבה.

33. עיינתי בתיק החקירה, בדוח הסודי, ובמסמכים שהוצגו בפני בית המשפט, עובר להוצאת הצווים.

34. אמנם לא צוין בבקשות כי הן כתובות המגורים והן העסק, הם של המבקש, ולא של בנו, דבר שהיה מקום לציין בבקשה, כדי שבפני בית המשפט תהיה תמונה מלאה אודות המקום בו מתבקש ביצוע החיפוש.

35. יחד עם זאת, לא נטען כי בנו של המבקש איננו מתגורר במקום, או כי איננו עובד עם אביו בעסק, או כי אין לו חלק בעסק, כך, שלטעמי, לא היה בהעדר ציון פרטי המבקש בבקשה, כדי להפוך את הצו, או את החיפוש ללא חוקי.

36. אמנם צו החיפוש הוצא לשם חיפוש אמל"ח, ובמסגרתו נתפסו הכספים נשוא הבקשה דנן.

37. סעיף 24 (ב) לפקודה קובע כי:

"מי שעורך חיפוש לפי צו חיפוש ומוצא חפץ שלא הוזכר בצו, אבל יש יסוד סביר להניח שנעברה, או

שמתכוונים לעבור עבירה בו או לגביו, רשאי לתפוס החפץ ולהביאו לפני השופט שנתן את הצו והשופט רשאי לצוות מה יעשה בו כפי שיראה לנכון".

38. הצו עסקינן, ייחס חשד לביצוע עבירות אמל"ח, אשר לא נתפסו, אך נתפסו הכספים עסקינן.

39. הפסיקה הכירה, ככלל, בסמכותו של שוטר לתפוס חפץ או נכס ללא צו, ועת מתקיים יסוד של דחיפות או אקראיות המצדיקים תפיסת החפץ ללא צו.

40. המשיבה פעלה בהתאם להוראות הסעיף הנ"ל והגישה בסמוך לאחר תפיסת הכספים, בקשה לבית המשפט אשר נתן את הצו, להרחיב את הצו ולהחילו על הכספים שנתפסו, והעניין התגלגל כפי שפורט לעיל.

41. עקרון החוקיות, והבסיס החוקי לשיטת המשפט שלנו, מבוססים על האיזון בין כוחה של הרשות וההגנה על האינטרס הציבורי, אל מול השמירה על זכויות היסוד של האזרח, ובהתבסס על עקרונות אלו לא ניתן לקבל תפיסת חפצים ללא שיהיה ביסוס קודם לחשד כי באותם חפצים מתמלא אחד מתנאיו של סעיף 32(א) לפקודה, שאם לא כן, יתכן מצב בו המשטרה יכולה להיכנס לביתושל כל אזרח, לחפש בכספת, לתפוס סכומי כסף, ולהתחיל לחקור באשר למקור החזקתם, כשהיא משאירה ברשותה כספים השייכים לאותו אזרח, ושלא היה קיים לגביהם, חשד קודם לכן.

42. לעניין זה יפים דבריו של כב' השופט עמית בסעיף 17 בעניין אלוביץ':

"מעצר אדם פוגע בזכות לחירות אישית. תפיסת רכוש פוגעת בזכות לקניין. שתי זכויות יסוד אלה מעוגנות כיום בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. אכן עוצמתן של שתי הזכויות שונה, אך לגבי שתיהן מצויים אנו לנהוג זהירות יתרה ו"קווי הבחינה ומסגרת הניתוח החוקתי דומים אלה לאלה, בשל התכלית המשותפת העומדת ביסוד חובת האיזון: להגביל את מידת הפגיעה באדם- הן בגופו והן ברכושו, עד למינימום ההכרחי הנדרש להשגת האינטרס הציבורי. כך הוא לעניין מעצר אדם וכך הוא לעניין תפיסת חפצים בטרם נשפט והורשע" (עניין לרגו, עמ' 8).. לאור האמור לעיל, כאשר במעצר עסקינן, דרך המלך היא מעצר באמצעות צו שיפוטי, כאמור בסעיף 4 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996: " מעצר אדם יהא בצו של שופט (להלן- צו מעצר), אלא אם כן הוענקה בחוק סמכות לעצור בלא צו". בדומה כך גם לגבי תפיסת רכוש. דרך המלך היא תפיסה באמצעות צו חיפוש ותפיסה לפי סעיף 23 לפקודת סדר הדין הפלילי, והחריג הוא תפיסה שלא מכוח צו. אלו עקרונות יסוד שעומדים בבסיס שיטתנו המשפטית."

43. מכאן נדרשת הזהירות היתרה בהוצאת צווי חיפוש ובביצועם, לשם השמירה על זכות קניין והרכוש של מי שעלול להיפגע מהחיפוש, ולמנוע פגיעה בהם שלא לתכלית ראויה או למעלה מן הנדרש.

44. לענייננו רלוונטיים גם דברי בית המשפט, כב' השופט עמית, בתיק אלוביץ' (סעיף 21, פסקה שניה):

" אני נכון להניח כי ייתכנו מצבים חריגים בהם יתעורר צורך חיוני ודחוף לתפיסת רכוש בשווי, אף ללא צו. כך, לדוגמה, מקום בו קיים חשש להברחת הנכס או החפץ. לדוגמה, שוטר שעורך חיפוש, עם צו או בלי צו, מוצא באקראי בבית החשוד סכום כסף נכבד, שלא שימש כשכר עבירה אך ייתכן שניתן יהיה לחלט אותו בעתיד כרכוש

בשווי לפי חוק איסור הלבנת הון. כאשר קיים חשש שאם הכסף לא ייתפס בו במקום, הוא יעלם ולא ניתן יהיה לחלוטו בעתיד, רשאי השוטף לתפוס את הכסף, בכפוף לביקורת שיפוטית שתתבצע בדיעבד."

45. נדמה כי דוגמא זו נכונה גם לענייננו.

46. הימצאותם של כספים בסכום נכבד למדי, יכולים לעורר חשד סביר כי מקורם בעבירה.

47. אמנם, נכונה אני לקבל, חלקית, את הטענות של המבקש, כי במגזרים מסויימים, נהוג ומקובל לשמור כספים במזומן בבתיים, ולא בבנק, אך, עדיין, עסקינן בסכום נכבד למדי, שיש בו כדי לעורר חשד כי הושג בעבירה, וכי ככל שלא ייתפס, הוא עלול להיות מועלם.

48. מכאן, שלטעמי, לא היה פסול בעצם תפיסת הכספים.

49. המשיבה פעלה כפי הוראות החוק עת הגישה את הבקשה לבית המשפט לצורך מתן הוראותיו באשר להמשך החזקת אותם כספים, לאור ממצאי החקירה, כפי שהתפתחה.

50. מעיון בדוח הסודי, ותיק החקירה, ניתן לראות כי החשד באשר למקור הכספים התעצם, ועל כן, שוב, משהתחזק החשד באשר למקורם של אותם כספים, בדין תמשיך המשיבה לתפוס את אותם כספים.

51. עיינתי גם בהחלטה אליה הפנתה ב"כ המבקש ולא מצאתי כי יש בכך כדי לסייע לו בטיעוניו כאן, עת דובר שם בכספים שהוחזקו משך חודשים, בלא שהחקירה התקדמה, בלא שהחשדות בוססו, ולאחר שניתנו הסברים המניחים את הדעת באשר למקורם של אותם כספים.

52. לא כך המקרה כאן.

53. יחד עם זאת, אף אם נצא מנקודת המוצא כי, בסופו של יום, יתברר, כי אכן מדובר בעבירות מס, או הלבנת הון, ועת הכספים משמשים למבקש לצרכי ניהול עסקו וניהול משק ביתו, ובאיזון הנכון בין האינטרס הציבורי, והמלחמה בעבירות הלבנת ההון, אל מול זכויות המבקש, ומניעת הפגיעה בפרנסתו, ניתן להורות על השבת חלק מאותם כספים אשר נתפסו.

54. על כן, אני מאשרת את צו התפיסה לתקופה של 180 ימים מהיום, למעט סכום של 400,000 ש"ח אשר יוחזרו למבקש, תוך 7 ימים.

המזכירות תמציא החלטה זו לצדדים וכן תחזיר את תיק החקירה לידי נציג המשיבה.

ניתנה היום, ה' שבט תשפ"א, 18 ינואר 2021, בהעדר הצדדים.